

**Звіт про громадське обговорення
проєкту програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту
зі спеціальності 274 «Автомобільний транспорт»
на рівні фахової передвищої освіти**

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:

Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проєкту документу, що виносилися на обговорення:

Проєкт програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» на рівні фахової передвищої освіти (далі – проєкт програми ЄДКІ).

Єдиний державний кваліфікаційний іспит зі спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» на рівні фахової передвищої освіти (далі – ЄДКІ) є обов’язковим компонентом атестації здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю 274 «Автомобільний транспорт».

Метою ЄДКІ є оцінювання готовності випускника закладу фахової передвищої освіти самостійно розв’язувати типові задачі і проблеми у сфері автомобільного транспорту шляхом встановлення відповідності досягнутих здобувачем фахової передвищої освіти результатів навчання вимогам стандарту фахової передвищої освіти за спеціальністю 274 «Автомобільний транспорт» галузі знань 27 «Транспорт» на рівні фахової передвищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 21 січня 2023 року № 82.

Проєкт програми ЄДКІ містить перелік питань щодо: загальної будови автомобіля; процесів в конструктивних елементах колісних транспортних засобів (КТЗ), які призводять до погіршення (або втрати) їх експлуатаційних властивостей; досягнення показників експлуатаційної надійності КТЗ, методів та способів і засобів їх визначення; змісту Положення про технічне обслуговування та ремонт КТЗ; технологій виконання різновидів ремонтно-обслуговувальних дій (РОД), різновидів способів та засобів їх реалізації; особливостей організації технологічних процесів технічного обслуговування (ТО) і ремонту КТЗ на різних об’єктах ремонтно-обслуговувальної бази автомобільного транспорту.

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Проєкт програми ЄДКІ було розміщено 24 січня 2023 р. на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за посиланням:

<https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-programi-yedinogo-derzhavnogo-kvalifikacijnogo-ispitu-zi-specialnosti-274-avtomobilnij-transport-na-rivni-fahovoyi-peredvishoyi-osviti>

Зауваження та пропозиції до проєкту програми ЄДКІ приймалися до 24 лютого 2023 р. на електронну адресу: mruga@mon.gov.ua

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Протягом встановленого для обговорення з громадськістю терміну

надійшли зауваження та пропозиції від двох адресантів: Чуйко С., доктор філософії з автомобільного транспорту, викладач-методист, викладач вищої кваліфікаційної категорії Відокремленого структурного підрозділу «Житомирський автомобільно-дорожній фаховий коледж Національного транспортного університету»; Вольтріх О., викладач вищої категорії Відокремленого структурного підрозділу «Барський фаховий коледж транспорту та будівництва НТУ».

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:

Пропозиції Чуйко С., доктора філософії з автомобільного транспорту, викладача-методиста, викладача вищої кваліфікаційної категорії Відокремленого структурного підрозділу «Житомирський автомобільно-дорожній фаховий коледж Національного транспортного університету»:

У абзаці 1 вступу слід зазначити, що ЄДКІ, це встановлена (або затверджена) стандартизована форма контролю набутих професійних компетентностей здобувачем фахової передвищої освіти, визначених стандартом фахової передвищої освіти та оцінювання результатів навчання.

У абзаці 2 вступу пропонує замінити: Метою ЄДКІ є оцінювання рівня засвоєних здобувачем фахової передвищої освіти спеціальних фахових компетентностей достатніх для ефективного виконання професійної діяльності у автомобільному транспорті.

У абзаці 4 вступу пропоную перераховані компетенції екзаменованого, які не враховані у деталізованій структурі, наприклад «працювати в команді, мотивувати людей, бути лідером і т.і.» відносяться до загальних а не до спеціальних фахових, тому цей перелік слід скоригувати до змісту програми.

У абзаці 4 вступу подаю пояснення поправок абзацу: Життєвий цикл автомобіля поділяється на певні стадії: розроблення технічної документації; підготовка виробництва автомобіля; серійне виробництво автомобілів; експлуатація; розбирання і утилізація. Найважливішою стадією життєвого циклу автомобіля і впливу його на довкілля є його експлуатація. Вона охоплює: виконання автомобілем своїх основних властивостей, технічне обслуговування та ремонт. Стадія експлуатації визначається нормою напрацювання її ресурсу до списання, тобто загальним пробігом від початку експлуатації до її списання та утилізації.

Так як у запропонованій програмі (у деталізованій і узагальненій структурі) немає розділів чи тем щодо розроблення документації, підготовки виробництва автомобілів, організації серійного виробництва, підготовки до утилізації, не коректне вказувати, що ЄДКІ охоплює завдання усіх етапів «життєвого циклу» автомобіля.

У абзаці 5 вступу пропонує: термін «**патологічні процеси**» є некоректний і більш підходить до медичної термінології, слід зазначити, наприклад, **зміни технічного стану при експлуатації колісних транспортних засобів**; В зв'язку з тим, що у тексті термін «**ДТЗ (дорожні транспортні засоби)**» є застарілим і перейменований у «**КТЗ (колісні транспортні засоби)**», крім «Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів» -№102 від

30.03.1998 р. слід скрізь, крім цього Положення вказувати -«КТЗ». Наприклад, про це зазначено в ДСТУ «Колісні транспортні засоби» №3649-2010р., у Класифікації колісних транспортних засобів, затвердженій постановою КМУ №1166 від 22.12.2010р. і Постанови КМУ №7 від 5.01.2021р. вже вказано лише «КТЗ» та ін.

У розділі 1 слід врахувати рівень В. **Основні експлуатаційні, споживчі та властивості безпеки автомобіля.** Наприклад, до експлуатаційних властивостей автомобіля відносяться поняття: тягово- швидкісні, гальмівні, паливної економічності, керованості, маневреності, стійкості, плавності ходу, екологічності і безпеки. Тому майбутній фаховий молодший бакалавр за спеціальністю 274 Автомобільний транспорт повинен розумітися на даних властивостях автомобіля; слід додати рівень В: **Конструкційна безпека автомобіля, куди входять поняття «активної, пасивної, післяаварійної і екологічної безпеки.**

У підрозділі 1.2.7: тему 1.2.7.1 і 1.2.7.2 слід об'єднати, так як перша тема визначається одним реченням. Додати тему : Паливо для ДВЗ та процеси його згорання; у темі 1.2.7.7 слід дещо змінити на: «Системи живлення з впорскуванням палива», так як це трактування охоплює центральне, розподілене і безпосереднє впорскування, тобто всі види впорскування а не лише розподіленого. Крім цього, термін «основні складові системи...» досить вузький і не коректний, так як не існує поняття основних і неосновних складових в системі впорскування.

У розділі 1.3 пропоную додати тему «Будова і робота системи запалювання і пуску двигунів».

У підрозділі 1.4.3 пропоную скоригувати на:«Загальна будова і особливості роботи механічної, автоматичної, роботизованої і безступінчастої коробки передач». або всі окремо

У розділі 2.1. пропоную додати підрозділ «Особливості комп'ютерного діагностування автомобілів. Алгоритм пошуку несправностей».

У підрозділ 2.3.1 пропоную додати тему «Поточний ремонт ДВЗ, заміна і підбір складових», чшомусь ремонт не врахований взагалі».

У підрозділ 2.4.5 пропоную додати тему «Особливості проведення відновлювальних ремонтів кузовів легкових автомобілів, кабін і рам вантажних автомобілів».

У запропонованій програмі ЄДКІ, яка на нашу думку повинна слугувати зразком для коригування діючих навчальних програм у закладах ФПО і бути актуальною на протязі тривалого терміну, питання будови і експлуатації електромобілів і гібридів має бути все ж врахована.

Пропозиції Вольтріх О., викладача вищої категорії Відокремленого структурного підрозділу «Барський фаховий коледж транспорту та будівництва НТУ»:

У підрозділі 1.2.7. теми пов'язані з Системою живлення карбюраторних двигунів не можуть розглядатися в 2023 році. Ми вивчаємо систему безпосереднього впорскування бензину і не розглядаємо автомобілі країни-

агресора. Тому, що лише автомобілі ЗАЗ, в Україні ще експлуатуються з даною системою живлення, їх кількість не перевищує кілька відсотків від загальної кількості. Всі інші ВАЗи ГАЗи і т.д. у вивченні не мають бути присутніми. Якщо Україна планує інтеграцію в світову освіти, дана тема не може включатися в державні заходи перевірки знань.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення.

При доопрацюванні проєкту програми ЄДКІ зауваження та пропозиції, отримані під час громадського обговорення, враховано частково.

Щодо пропозицій Чуйка С., доктора філософії з автомобільного транспорту, викладача-методиста, викладача вищої кваліфікаційної категорії Відокремленого структурного підрозділу «Житомирський автомобільно-дорожній фаховий коледж Національного транспортного університету»:

пропозиція 1 не врахована, оскільки вона стосується не суті ЄДКІ, що зазначено в проєкті програми ЄДКІ, а мети;

пропозиція 2, яка спрямована на зміну формулювання мети ЄДКІ, не врахована, оскільки мета, зазначена в проєкті програми програми ЄДКІ відповідає стандарту підготовки фахового молодшого бакалавра за спеціальністю 274 Автомобільний транспорт;

враховуючи пропозицію 3, абзац «ЄДКІ охоплює завдання зі стислим зрозумілим описом змін із усіма етапами «життєвого циклу» автомобільних транспортних засобів та інфраструктури автомобільного транспорту» викладено в редакції «ЄДКІ охоплює завдання з розуміння «життєвого циклу» автомобільного транспорту»;

враховуючи пропозицію 4.1,2 абзац «Програма ЄДКІ містить перелік питань щодо: загальної будови автомобіля; нормальних і патологічних процесів в конструктивних елементах дорожніх транспортних засобів (ДТЗ), які призводять до погіршення (або втрати) їх експлуатаційних властивостей; досягнення показників експлуатаційної надійності ДТЗ, методів та способів і засобів їх визначення; змісту Положення про технічне обслуговування та ремонт ДТЗ; технологій виконання різновидів ремонтно-обслуговувальних дій (РОД), різновидів способів та засобів їх реалізації; особливостей організації технологічних процесів технічного обслуговування (ТО) і ремонту ДТЗ на різних об'єктах ремонтно-обслуговувальної бази автомобільного транспорту» викладено в редакції «Програма ЄДКІ містить перелік питань щодо: загальної будови автомобіля; процесів у конструктивних елементах колісних транспортних засобів (КТЗ), які призводять до погіршення (або втрати) їх експлуатаційних властивостей; досягнення показників експлуатаційної надійності КТЗ, методів та способів і засобів їх визначення; змісту Положення про технічне обслуговування та ремонт КТЗ; технологій виконання різновидів ремонтно-обслуговувальних дій (РОД), різновидів способів та засобів їх реалізації; особливостей організації технологічних процесів технічного обслуговування (ТО) і ремонту КТЗ на різних об'єктах ремонтно-обслуговувальної бази автомобільного транспорту»;

пропозиції 5, 6, 7, 9, 10, 12 не враховано, оскільки рівень питань, в них зазначених, стосуються освітніх рівнів «бакалавр» та частково «магістр»;

пропозицію 8 не враховано, оскільки в початковий зміст п. 1.3 є узагальнюючим і охоплює всі електричні системи автомобіля;

відповідно до пропозиції 11 в підрозділи 2.3.1 і 2.3.2 добавлено питання поточного ремонту;

пропозицію 13 не враховано, оскільки зміст проєкту програми ЄДКІ розроблено відповідно до стандарту підготовки фахового молодшого бакалавра за спеціальністю 274 Автомобільний транспорт;

стосовно Примітки до пропозицій С.Чуйка зазначено, що навчальні програми освітніх компонентів мають відповідати освітнім програмам, складеним на основі стандарту підготовки фахового молодшого бакалавра за спеціальністю 274 Автомобільний транспорт.

Пропозицію Вольтріха О., викладача вищої категорії Відокремленого структурного підрозділу «Барський фаховий коледж транспорту та будівництва НТУ» не враховано, оскільки спрямована на звуження компетентності майбутнього фахівця з автомобільного транспорту.